

noodzaakt positie te kiezen tegen eene methode en resultaten die algemeen aanvaard werden, dan zullen we nu medestanders aan onze zijde vinden, die, zonder ook maar van verre in alles met ons mede te gaan, toch veelszins in gelijke richting zullen werkzaam zijn. In verband daarmede zal er nu ook met onzen wetenschappelijken arbeid allicht rekening worden gehouden. Men zal ons niet meer negeeren. Men zal de door ons aangeboden resultaten willen overwegen en toetsen. En zoo schijnt dan het ideaal niet zoo geheel onbereikbaar meer dat wij eenigen invloed verwerven op den gang van den wetenschappelijken arbeid, dat wij, zeker lang niet in alles, maar dan toch wel in sommige punten anderen van de door ons gevonden waarheid overtuigen. Zonder twijfel, dit zal ook wel het meeste wezen dat voor ons bereikbaar is. Dat wij ooit de wereldwetenschap door onzen Gereformeerden denk arbeid zouden beheerschen is eene illusie; ook van ons wetenschappelijk pogen zal wel altoos blijven gelden wat de verheerlijkte Heiland aan de gemeente van Philadelphia schrijven laat: „gij hebt kleine kracht”, maar ik meen toch ook dat er op dit oogenblik evenals voor die gemeente van Philadelphia voor de beoefening der Oud-Testamentische wetenschap vanuit ons Gereformeerd beginsel „eene geopende deur is gegeven”⁴³).

Doch daarmede kom ik vanzelf ook tot den eisch dien deze tijdkentering ons stelt. Het is thans de tijd voor onze Gereformeerde Theologie om zich met volle energie te werpen op de Oud-Testamentische problemen. Toen omstreeks het midden van de 18e eeuw de richting opkwam wier beginnend verval ik u heb trachten te teekenen, sliep zij. En toen zij uit haren slaap ontwaakte bleek die richting maar al te wel den tijd te hebben benut om zich de heerschappij te verzekeren. Dat ze nu, waar ze door Gods gunst goed wakker is, de gelegenheid niet laten voorbijgaan! Het is thans de tijd. Wij verkeeren op het gebied der Oud-Testamentische wetenschap in een periode van overgang. Het oude bouwwerk brokkelt af; het nieuwe is nog niet gereed, en wat reeds gebouwd werd heeft nog niet voldoende soliditeit verkregen. Er laat zich geen geschikter tijdstip denken om mede te helpen aan den nieuwbouw, en te trachten daarin een door ons gewenschte teekening te brengen. Wanneer wij toeven en